

Respectprotocol

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Begripsbepalingen	4
Preventie	5
PBS.....	5
Procedures voor teamleden.....	6
Aanpak in geval van pesten.....	7
Het monitoren van sociale veiligheid van onze leerlingen	8
Tot slot	8
Bijlagen/toevoegingen	10

Voorwoord

Onze school biedt een veilige basis, met een prettige sfeer, waar kinderen met plezier naar school gaan. Wij halen het positieve in kinderen naar boven, gaan respectvol met elkaar om en kijken naar kansen en niet naar belemmeringen. Wij leren kinderen (sociale) vaardigheden zodat ze een volledig zelfstandig en gelukkig mens kunnen worden, zelfverzekerd en vol zelfvertrouwen. Wij leren kinderen verantwoordelijk te zijn voor hun eigen werk en creatief te denken om ze voor te bereiden op de toekomst (burgerschap), rekening houdend met de veranderingen in de maatschappij.

Wij werken daarbij vanuit de volgende kernwaarden:

- **Plezier**
- **Respect**
- **Zelfstandigheid**
- **Verantwoordelijkheid**
- **Veiligheid**

Op school moet een kind volledig worden geaccepteerd en de mogelijkheden krijgen om zijn eigen persoonlijkheid te ontwikkelen in een omgeving waar het zich veilig voelt. Daarom zijn er op onze school duidelijke afspraken over gedrag, het voorkomen van pesten en leren wij de kinderen wat wij van ze verwachten binnen onze school. Door heldere gedragsverwachtingen te hanteren en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Dit respectprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van respectloos gedrag op school. Wij vinden het als school belangrijk dat kinderen elkaar respecteren en dat pesten wordt voorkomen.

Vanaf 1 augustus 2015 moet elke school beschikken over een protocol, waarin een structurele en schoolbrede aanpak voor pesten beschreven staat. In dit plan moet in ieder geval opgenomen worden dat de school:

- een anti-pestprogramma hanteert, dat voldoet aan de criteria van het ministerie;
- de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
- er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
- er zorg voor draagt dat bij één persoon tenminste de volgende taken zijn belegd:
 - het coördineren van het respectbeleid, en
 - de belangenbehartiging in het kader van pesten.

Begripsbepalingen

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Ruzie / conflict

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

De Wetgeving Sociale Veiligheid op school (april 2014) definieert pesten als een vorm van agressief gedrag, waarbij een betrekkelijk machteloze persoon wordt aangevallen, vernederd of buitengesloten door één of meerdere individuen. Pesten heeft drie kenmerken:

- het is intentioneel
- het vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats
- en er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer.

Er is sprake van pesten wanneer iemand herhaaldelijk of een lange tijd schade ondervindt door bewust handelen van één of meerdere leerlingen. Er is hierbij sprake van een duidelijke dader- en een slachtofferrol. Ook de rol van de 'meelopers' of 'omstanders' wordt bij de preventie van pesten meegenomen.

Plagen wordt pesten

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en / of woorden onprettig te vinden en de plager toch structureel doorgaat.

Digitaal pesten

Internet is een communicatiemiddel dat niet meer weg te denken is uit de leefwereld van kinderen en hiermee dus ook niet van de school. Digitaal pesten gebeurt vaak na schooltijd. Als school heb je hier geen grip op, maar het heeft wel impact op het reilen en zeilen binnen de school.

Preventie

PBS

Op school moet een leerling volledig worden geaccepteerd en de mogelijkheden krijgen om zijn/haar eigen persoonlijkheid te ontwikkelen in een omgeving waar het zich veilig voelt. Daarom zijn er op onze school afspraken over gedrag en het voorkomen van pesten.

Pesten vraagt om meer dan een plan beschreven in een protocol, namelijk een positieve aanpak die schoolbreed wordt uitgedragen. School behoort een veilige plek te zijn voor álle leerlingen. Pesten bedreigt dit uitgangspunt. Het Wooldrik heeft voor een aanpak gekozen waarbij het sociaal-emotioneel leren van de hele school de hoogste prioriteit krijgt, in plaats van alleen te focussen op een anti-pestprogramma in de groep.

Om tot een veilig schoolklimaat te komen maken wij gebruik van elementen uit PBS (Positive Behavior Support) en de methode Kwink voor sociaal emotioneel leren. PBS is een schoolbrede aanpak om ongewenst gedrag van leerlingen aan te pakken en om te buigen naar gewenst gedrag. Gedurende het schooljaar worden er schoolbreed activiteiten (zie activiteitenoverzicht protocol burgerschap) ondernomen om te werken aan een positief groeps- en schoolklimaat. Ouders worden via het digitale ouderkanaal geïnformeerd over de inhoud hiervan en de activiteiten die wij ondernemen.

Voor verreweg de meeste leerlingen biedt deze sociale omgeving voldoende basis om zich goed te kunnen richten op de lesstof en goede vorderingen te maken. Voor leerlingen die meer nodig hebben om ditzelfde doel te bereiken, zijn er waar nodig aanvullende interventies beschikbaar. Deze interventies passen bij de wijze waarop in en om school met alle leerlingen wordt gewerkt. Bij de leerlingen die meer intensieve begeleiding nodig hebben, spelen ouders een centrale rol in de begeleiding.

Het motto is: goed gedrag kun je leren!

Onze basiswaarden zijn:

- Wij spelen samen
- Iedereen hoort erbij
- Wij stoppen als iemand stop zegt
- Wij zitten aan onze eigen spullen
- Wij zijn vriendelijk tegen elkaar
- Wij houden handen en voeten bij ons zelf

Basiselementen die wij schoolbreed belangrijk vinden m.b.t. fysieke en psychische veiligheid zijn:

- Een schoolklimaat creëren waarin pesten door het complete team eenduidig als ongewenst gedrag wordt aangemerkt.
- Onderschrijven dat ook toeschouwers (omstanders) en 'mede-weters' een belangrijke rol in het pestproces vervullen.
- Onderkennen dat er voor zowel slachtoffer als dader hulp geboden moet worden.

De samenwerking met ouders

Een goede samenwerking met ouders is een essentieel onderdeel van pestpreventie. Ouders hebben een belangrijke rol in het signaleren van pestgedrag. Wanneer zij signalen zien van pestgedrag bij hun kind (als slachtoffer dan wel als dader) kunnen zij dit altijd melden bij de leerkracht van hun kind, bij de intern begeleider of directeur.

Wanneer een interventie op het gebied van pestpreventie nodig is zullen ouders hier altijd van op de hoogte worden gesteld. In een gesprek wordt aangegeven welke interventie ingezet wordt en worden er afspraken gemaakt over de manier waarop de ouders hun kind het beste kunnen begeleiden.

De vertrouwenspersoon

Wanneer ouders zorgen hebben rondom hun kind kunnen zij vanzelfsprekend altijd terecht bij de groepsleerkracht. Mochten ouders in vertrouwen een gesprek willen over hun kind kunnen zij terecht bij de vertrouwenspersoon van onze school (Juf Nataly/juf Wendy). Ook leerlingen kunnen altijd bij de vertrouwenspersoon terecht.

Mediawijsheid/ Sociale media

In een steeds sneller veranderende wereld waarin kennis op verschillende manieren (sociale media, internet e.a.) tot leerlingen komt, begeleiden we leerlingen om kritisch te zijn, verschillende bronnen te raadplegen en informeren we over bijvoorbeeld nepnieuws. Dit gebeurt in de dagelijkse lessen en daarnaast ook specifiek tijdens lessen over mediawijsheid, gesprekken n.a.v. het jeugdjournaal en tijdens HVO-lessen.

Procedures voor teamleden

Bekrachtigen van gewenst gedrag

Binnen de pestpreventie is het belangrijk om alert te zijn op voorbeelden van goed gedrag. Daarnaast is het bekrachtigen van gedrag passend bij de basiswaarden en gedragsverwachtingen van onze school, een essentieel onderdeel van PBS ter voorkoming van pestgedrag. Met name leerlingen die bekend zijn met ongewenst (pest)gedrag, zijn minder geneigd een nieuwe manier van reageren uit te proberen. Vooral deze leerlingen zullen beloond moeten worden voor elke poging in de goede richting.

Het geven van reminders aan leerlingen om incidenten te voorkomen

Het is van belang dat leerlingen die nog moeite hebben met goed gedrag er tussendoor aan herinnerd worden welke reactie van hen verwacht wordt. Dit geldt voor zowel degene die ongewenst gedrag vertoont als voor degene die last heeft van ongewenst gedrag van de ander. Aan het begin van niet-klasgebonden situaties (pauzes en dergelijke) herinnert de leerkracht deze leerlingen aan hoe hij of zij moet reageren op pestgedrag of hoe hij of zij moet reageren op een stopsignaal. Aan het einde van deze vrije situatie praat de leerkracht weer kort met deze leerlingen om te bevragen hoe het ging en te bekrachtigen voor wat gelukt is.

Reageren op meldingen van pestgedrag

Wanneer door leerkrachten gesignaleerd wordt dat leerlingen zich niet aan de schoolafspraken houden wordt hier direct en consequent op gereageerd. Hiermee proberen wij zoveel mogelijk incidenten te voorkomen.

De volgende specifieke manier van reageren wordt schoolbreed ingezet:

1. Bekrchtig de leerling voor het melden van het pestgedrag ('Ik ben blij dat je het mij hebt verteld'.)
2. Vraag naar wie, waar en wanneer.
3. Zorg voor de veiligheid van de leerling.
 - o Gaat het pesten nog steeds door?
 - o Loopt de leerling die dit meldt risico?
 - o Is hij of zij bang voor wraak?
 - o Wat heeft de leerling nodig om zich veilig te voelen?
 - o Hoe ernstig is de situatie?
4. Vraag aan de leerling: 'Heb je tegen de pester 'stop' gezegd?' (Zo ja, geef de leerling een compliment voor het op de juiste wijze reageren.)
5. Vraag de leerling: 'Ben je weggelopen van het pestgedrag?' (Zo ja, geef de leerling een compliment voor het op de juiste wijze reageren.)

De volwassene gaat onderstaande interactie aan met beide leerlingen, degene die ongewenst (pest)gedrag heeft vertoond en de andere leerling:

1. Geef de leerling eerst een positieve reactie voor het willen bespreken van het pestgedrag (bijvoorbeeld: 'Bedankt dat je er met mij over wilt praten'.)
2. Vraag: 'Heeft..... tegen jou gezegd dat je moest stoppen'?
 - Zo ja: 'Hoe heb je daarop gereageerd?'
 - Zo nee: Met degene die gepest werd wordt de drie-stappenreactie in deze situatie nog eens geoefend.
3. Vraag: 'Liep weg'?
 - Zo ja: 'Hoe heb je daarop gereageerd?'
 - Zo nee: Met degene die gepest werd wordt de drie-stappenreactie in deze situatie nog eens geoefend.

Vervolgens wordt de driestappenreactie extra geoefend. Hoe vaak dit geoefend moet worden, hangt af van de ernst en de frequentie van het pestgedrag.

Aanpak in geval van pesten

Wanneer zich op school pesten voordoet, hanteren wij een eenduidige aanpak gericht op alle betrokken partijen. Deze aanpak is voor alle leerlingen transparant, ook al blijkt dit voor de meeste leerlingen gedurende hun hele schoolloopbaan nooit nodig te zijn. Belangrijk in de aanpak van het pesten vinden wij het dat er verbinding blijft bestaan tussen alle betrokkenen. Daarom stellen wij ouders meteen op de hoogte bij een eerste incident.

Wij willen vermijden dat leerlingen ingedeeld worden in groepen als pesters, meelopers of slachtoffers. Wij wijzen deze leerlingen niet af, alleen het ongewenste gedrag dat bij pesten hoort. Onze pedagogische aanpak is een oplossingsgerichte aanpak waarbij het positief aandacht geven aan alle leerlingen centraal staat. Een basisbehoefte van alle leerlingen is de behoefte erbij te horen. Daarom wordt er veel aandacht besteed aan de groepsvorming en het klasklimaat.

Komt pesten tóch voor, dan zijn er de volgende maatregelen:

- Wanneer pestgedrag zich voordoet op het schoolplein of in een andere algemene ruimte van de school geeft de pleinwacht dit door aan de groepsleerkracht van de betreffende leerling(en). Ook nemen de leerkrachten vroegtijdig contact op met ouders bij incidenten;

- De leerkracht geeft de leerlingen reminders voor iedere vrije situatie de week volgend op het incident;
- Voor de leerlingen die herhaaldelijk blijven opvallen, kan er een gedragsfunctieanalyse worden gemaakt. Vervolgens wordt een plan van aanpak bepaald, gericht op het veranderen van de functie van het gedrag en het versterken van de sociale vaardigheden.
- Wanneer er sprake is van pesten binnen een groep en de groene basis van de groep biedt onvoldoende uitkomst, dan kan gekozen worden voor een Steungroep-aanpak. Bij deze oplossingsgerichte Steungroep-aanpak worden ook medeleerlingen ingezet om de fysieke en psychische veiligheid van de gepeste leerling te ondersteunen. Pesten wordt door de Steungroep-aanpak op een, voor alle betrokkenen, veilige manier opgelost. Tevens leert deze aanpak de leerlingen om op een andere manier om te gaan met conflicten. Uitgangspunt hierbij is dat het versterken van de gehele groep op sociaal gebied beter helpt dan straffen.
- Een herstelgesprek: Bij een (ernstig) pestincident kan een herstelgesprek nodig zijn. Kern van het herstellen is het feit dat pesten iets beschadigt, relationeel en/of materieel. Het biedt de 'pester' de kans de schade te herstellen. En er worden sluitende afspraken gemaakt om pesten voor de toekomst te voorkomen.

Het monitoren van de sociale veiligheid van onze leerlingen

De sociale veiligheid van onze leerlingen volgen wij door twee keer per jaar de vragenlijst SEL in te vullen. Daarnaast wordt in de midden- en bovenbouwgroepen een sociometrisch onderzoek afgenomen. Van de scores die uit beide instrumenten komen wordt een analyse gemaakt door de leerkracht samen met de intern begeleider, zowel op groeps- als leerlingniveau. De leerlingen van de groepen 6 t/m 8 vullen jaarlijks de monitor Sociale Veiligheid in. De intern begeleider maakt van alle groepsoverzichten ook een schoolbrede analyse per schooljaar.

Tot slot

Het blijft van groot belang dat wij samen met de ouders en de leerlingen blijven werken aan het optimaliseren van ons schoolklimaat.

Binnen de gouden driehoek ouders-leerling-school dienen we allen eenzelfde doel: dat alle leerlingen zich veilig voelen op school en zich optimaal kunnen ontwikkelen, zowel thuis als op school, tot sociaal competente persoonlijkheden. Een goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin is daarbij erg belangrijk. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kan verwachten en wat wij van u en uw kinderen verwachten.

Wat u mag verwachten van de leerkrachten op onze school?

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "een goed voorbeeld doet goed volgen."

Als er zich een probleem voordoet op school, mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen. We streven naar tevredenheid van uw kind, maar ook die van andere kinderen, ouders, de leerkracht en de school.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Als school verwachten wij van u als ouder dat u in het bijzijn van uw kind niet negatief over andere kinderen en ouders praat. U spreekt met respect over de leerkracht, dit doet de leerkracht ook over u. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u in eerste instantie met de leerkracht van uw kind. De leerkracht kan u eventueel verwijzen naar intern begeleider, vertrouwenspersoon of directeur. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van de kinderen verwacht?

Wij verwachten van de kinderen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen volgens de stappen van de "stop, loop, praat methode". Lukt het niet, dan vragen ze hulp aan de leerkracht.

Samengevat:

Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is daarbij van groot belang!

Bijlagen/toevoegingen

Website met meer informatie:

www.meidenvenijn.nl

www.mediawijsheid.nl